

ЛЯТНА ШКОЛА „ЗА БЪЛГАРИТЕ ДНЕС – ДИАЛОЗИ НА МЛАДИТЕ“ (АХТОПОЛ, 2 – 13 ЮЛИ 2023)

Докт. Димитър Карамитев, докт. Елка Петрова
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

*Запознах се с чудесни и умни хора от различни страни,
които също се занимават с най-прекрасния език – българския.*
Участник в школата

Водещ елемент в опознаването и разбирането на съвкупността от традиции, вярвания и знания, вплетени по особен начин в езика, литературата, изкуството и фолклора на всеки народ, е комуникацията. Диалозите между носителите на дадена култура и чуждите/външните, но истински мотивираните да разпознаят света на другия, са най-прекият път към преосмислянето на стереотипите и овладяването на цялата палитра от чужди ценности и норми в дълбочината на техните нюанси. Диалози, в които концептите на научноизследователското знание засрещат и проверяват себе си в опитността от непосредното ежедневие, от няколко разменени думи в магазина, от дочутите новини или смеха, избухнал след разказан по време на пътуването виц... Ето така организаторите на лятната школа *За българите днес – диалози на младите*, провела се в Ахтопол между 2 и 12 юли 2023 г., си представяха успеха на своята задача и тъкмо заради това разбиране за интеркултурна комуникация школата остави траен отпечатък в съзнанието на всички участници.

Образователното събитие е дело на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. В осъществяването му се включиха членове на екипа на Националната научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“ – както изтъкнати лектори в областта на диахронната лингвистика, лингвокултурологията, литературата и ономастиката, така и млади преподаватели от Пловдивския университет. Участниците в школата са голяма група от студенти българи, представители на някои партньорски университети от Източна и Централна Европа, като Университета в Люблина, Одринския университет, Националният университет Каподистрия – Атина, Познанския университет „Адам Мицкевич“, Лодзкия университет, Университета „Лоранд Йотвощ“ в Будапеща,

Варшавския университет, както и от такива, с които все още няма официално сключено партньорство – Сухумския университет и Черноморския университет в Тбилиси. Организационната работа по събирането на кандидатури и координирането на участниците нямаше да бъде възможна без усилията на отдел „Международно сътрудничество“ и подкрепата на Студентския съвет към ПУ „Паисий Хилендарски“, програма „Еразъм+“, както и доброволческата организация „ESN България“.

Школата бе организирана по начин, който позволява ефективни теоретични и практически занятия в първата половина на всеки учебен ден и интерактивни занимания, осигуряващи възможности за упражняване на наученото, в следобедните и вечерните часове. Още от първия ден студентите бяха насърчени да развият самостоятелност със специално предизвикателство по градско ориентиране – *Survivor в Ахтопол*, в което трябваше да приложат получените теоретични познания. Платформата на лятната школа включваше широк спектър от дейности, които да насърчат участниците да общуват на български език и да разширят мирогледа си.

Съществена част от програмата бяха практическите часове по български език, водени от докторанти към Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ – докт. Елка Петрова и докт. Теодора Кашилска. В рамките на занятията студентите имаха възможността да упражнят най-проблематичните за тях моменти от българската граматика и правопис, да усвоят в максимална степен особеностите на фразеологията, диалектите, жаргона и да вникнат в многообразните културни асоциации и значения, с които е наситен езикът. Различен ракурс бе предоставен от тематичните лекции, които бяха изнесени от изявени специалисти от Филологическия факултет на Пловдивския университет, а именно – проф. д.ф.н. Любка Липчева-Пранджева (*Съвременният български роман*), доц. д-р Ани Кемалова (*Нормиран и естествен български език*), доц. д-р Надя Чернева (*Обекти на UNESCO в България*), доц. д-р Борян Янев (*Имена и образност*). Те спечелиха вниманието на студентите с разнообразие от актуални и полезни въпроси, свързани с българския език, литература и културно наследство. Допълнителен акцент към научната програма бяха вечерите на българския фолклор и кино, в които експерт Анастасия Кехайова представи най-важните аспекти на българския танцов и музикален фолклор, а докт. Теодора Кашилска запозна аудиторията с проблематиката и същността на емблематичния български филм *Крадецът на праскови* с режисьор Вълчо Радев.

Доказателство за ефективността на проведената школа беше спонтанно породеният ентузиазъм у няколко от студентите да изготвят и представят собствени разработки на различни теми: *Лексикални елементи в българската rap музика* – докт. Лех Церан, Лодз, Полша; *Поезията и поетиката на Христо Фотев* от докт. Андраж Стевановски, Любляна, Словения; *Творчеството на Капка Касабова* – студент Василики-Мария Колю, Атина, Гърция.

По време на панорамните разходки в рамките на организираните екскурзии до Несебър, тракийския комплекс Бегликташ, село Българи и в самия град Ахтопол участниците в школата се запознаха с разнообразни форми на съхранената колективна памет, научиха старинни легенди и ритуали. Благодарение на интригуващата беседа с гл. ас. д-р Борислава Петкова им беше изяснена същността на нестинарството и всички популярни дискуссионни елементи около практикуването му днес – преплитането на древните вярвания, езическите ритуали, наметата на християнизацията и пречупването на значението на традицията. По този начин студентите се докоснаха до материалната част от културно-историческото наследство на България и станаха свидетели как минало и съвремие се преплитат в ежедневието на българите днес.

След провеждането на школата студентите попълниха анкети, в които споделят желанието си да продължат академичните усилия в полето на българистиката като студенти по програма *Еразъм+* или дори с кандидатстване за образователна степен в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, и любовта си към българския език. Да чуем няколко гласа от заключителната част на ахтополските диалози:

- Учебната програма беше много интензивна и това беше чудесно. Запознах се с много готини хора със сходни на моите интереси.
- Благодаря Ви много за прекрасното изживяване, което никога няма да забравя.
- Смятам, че организацията и обучението бяха на високо ниво. Създадени бяха отлични условия за придобиване на знания и участие в културни програми.
- Лятното училище беше страхотно. Научих много за българския език и култура – местности, музика и фразеология.
- Цялата програма беше много интересна, защото освен занятията по български език имаше и лекции за опознаване на българската история и литература.
- Всеки момент беше незабравим за мен. Невероятни хора и среда...

SUMMER SCHOOL “ON BULGARIANS TODAY – THE YOUNG IN DIALOGUE” (AHTOPOL, 2 – 13 JULY 2023)

✉ **Dimitar Karamitev, PhD student**
Elka Petrova, PhD student

Paisii Hilendarski University of Plovdiv,
24, Tsar Asen St.
4000 Bulgaria

E-mail: elkapetrova@uni-plovdiv.bg
dimitarkaramitev@uni-plovdiv.bg